

[Jørgen Jørgensen.]

være enige om Nødvendigheden af, at Elever, der kommer paa Seminarierne, lærer de rent elementære Ting, som er nødvendige for at kunne undervise i en Skole, men det kan Eleverne lære paa en forholdsvis kortere Tid. Naar dette var afsluttet og de havde taget deres Eksamen i disse Fag, burde man de sidste to Aar være friere stillet, end Tilfældet er nu. Jeg vilde egentlig være Tilhænger af, at man forsøgsvis gav et Par Seminarier Mulighed for at tilrettelægge en saadan Undervisning, og det maatte saa føre til, at man fritog disse Seminarier for, at der skulde holdes Eksamen eller i hvert Fald gives Eksamenskarakter i Aandsfagene. Jeg ser som sagt ikke med Uvilje paa, at man drøfter Spørgsmaalet om et vist friere Grundlag for Seminarieuddannelsen. Jeg tror blot ikke, at de specielle Forsøgsskoler i al Almindelighed har den store Interesse og Betydning.

Alt i alt vil jeg anbefale Lovforslaget med de stillede Ændringsforslag, og det er med stor Glæde, jeg gør det. Det betyder en virkelig Forbedring for disse Friskoler, som jeg mener har ydet saa stor en Indsats i dansk Skoleliv, at de fortjener denne forbedrede økonomiske Stilling, og navnlig er det mig en stor Tilfredsstillelse, at vi er naaet til, at hele Rigsdagen kan staa enig om at gennemføre en saadan Forbedring i Friskolernes Kaar. Det er en Tillidserklæring til de frie Skoler i Danmark, som jeg tror, at disse Skoler i høj Grad vil værdsette.

Aid: De Ændringsforslag, som er fremkommet i Udvalgets Betænkning, fremsat af den højtærede Undervisningsminister og tiltraadt af Udvalget eller Udvalgets Flertal, kan jeg paa min Gruppes Vegne tiltræde. De betyder i flere Henseender en Forbedring af Lovforslaget. Det gælder Ændringsforslaget under Nr. 3, hvori det slaas fast, at en Skole ikke er dødsdømt, fordi den et enkelt Aar har under 15 Elever; først naar Gennemsnittet i 3 Aar ligger under 15, mister Skolen sit Tilskud. Det glæder mig, at man har kunnet fastholde en Tilskudsstørrelse paa 80 pCt.; til Gengæld kan denne ikke overskrides. Værrer er det maaske, at der er lagt Loft over Tilskudsordningen med 3½ Mill. Kr.; til Gengæld er dette Tal en Borgen for, at en Stormflod af uønskede Skoler ikke skal vælte ind over den danske Folkeskole. Saa vidt jeg kan se, er der omkring 1 Mill. Kr. til Friskolens Vækst; det er jo dog foreløbig en Del, og

man maa saa i 1952—53 afgøre, om Loftet skal løftes højere op.

Ændringsforslagene under Nr. 9, 10 og 11, som angaar Hjemmeundervisning, finder jeg alle gode. Det er godt, at Prøven ikke behøver at omfatte andre Fag end Dansk, Skrivning og Regning. Det er ogsaa godt, at der er fastsat en bestemt Fremgangsmaade i de Tilfælde, hvor Hjemmeundervisningen ikke skønnes at være forsvarlig. Og endelig finder jeg det fuldstændig rimeligt og rigtigt, at Tilsynet med hjemmeunderviste Børn i Religion skal bortfalde.

Ændringsforslaget under Nr. 7 er vel ogsaa rimeligt. Ændringsforslaget under Nr. 8 betyder en Forringelse af Forholdene for den, der leder en Friskole for egen Regning, men der er dog sat en Ventil paa, saa højere Statstilskud til Lederen kan gives, hvis Forholdene taler derfor.

Det kommunistiske Ændringsforslag vil hemme nye danske Friskolers Fremkomst, og jeg kan derfor ikke anbefale det, selv om Motiverne for det maaske er de bedste.

Jeg beklager derimod meget, at det ikke har været muligt at finde frem til en Ordning, der sikrede de gamle, veltjente Friskolelærere, som skal pensioneres, bedre Forhold. Som jeg tidligere har peget paa, vil de kun blive ca. halvt saa godt stillet som deres Kolleger i Folkeskolen, medens de dog er paa Højde med de lavest lønnede Folkeskolelærere i Arbejdsaaarene. Der burde efter min Mening have været fundet en Ordning, saa ogsaa Pensionerne var blevet mere i Overensstemmelse med den Pension, Folkeskolens Lærere opnaar, naturligvis bl. a. derigennem, at Friskolens Folk havde betalt et større Kontingent til deres Pension.

Jeg beklager ogsaa, at der ikke i det mindste har kunnet indføres en Ambulanceparagraf, der kunde hjælpe de veltjente Friskolefolk, som enten er eller snart skal pensioneres. De har siddet og vil vedblive at sidde i den kolde Sne, hvad deres økonomiske Forhold angaar, idet de ikke opnaar at nyde godt af denne Lovs Virkninger med Hensyn til bedre Kaar i Arbejdsaaarene.

Selv om Lovforslaget, navnlig paa det sidst omtalte Omraade, ikke er saa godt, som det burde være, skal det dog roses, baade for de store Forbedringer, det bringer Friskolen, og for den Respekt for Friheden, som det er Udtryk for, og jeg kan tilsige min Gruppes Medvirken til Lovforslagets hurtige Gennemførelse.

De Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen fremsatte angaaende en ændret Læreruddannelse, paahørte jeg